

COVID-19
#QuedatACasa

Com afecta el tancament dels centres educatius al manteniment d'edificis?

**Diputació
Barcelona**

Àrea d'Educació,
Esports i Joventut

Continguts

1. Què comporta el tancament de centres educatius?	Pàg. 3
2. Quines són les competències locals durant el tancament dels centres?	Pàg. 4
3. Quin manteniment cal fer amb funcionament latent de les instal·lacions?	Pàg. 7
3.1. Fitxa de manteniment setmanal	Pàg. 8
4. Quin manteniment cal fer davant el tancament total del centre i dels equips?	Pàg. 9
4.1. Fitxa de tancament.....	Pàg. 10
5. Quin manteniment cal fer a les instal·lacions esportives escolars?	Pàg. 11
6. Referències	Pàg. 12

01

Què comporta el tancament de centres educatius?

Context general

Davant la situació generada per l'evolució de la COVID-19, en un inici es va prendre la decisió de tancar diverses escoles, si bé la situació va derivar ràpidament en el tancament de tots els centres educatius.

Els ajuntaments són ara els responsables d'evitar el deteriorament d'aquests equipaments, tant d'aquells dels quals són titulars, com d'aquells dels quals són responsables del manteniment, com és el cas de les escoles d'infantil i primària dependents del Departament d'Educació.

Al mateix temps, han de permetre que estiguin disponibles en el moment que les autoritats sanitàries i d'educació permetin reobrir-los.

Les mesures adoptades han de garantir en tot moment la seguretat del personal que presta el servei, ja sigui directe, en concessió o en contracte de serveis.

Les operacions que es presenten a continuació tenen un caràcter de recomanació, i en qualsevol cas el personal tècnic i els efectius de manteniment que treballen habitualment als centres hauran de contrastar-les i adaptar-les, ja que ells són els principals coneixedors de les instal·lacions.

Recordem que, mentre no hi hagi una normativa expressa publicada per un organisme competent, cada ens local és responsable de les condicions de l'aturada i/o del tancament dels centres dels quals és titular, i de prendre les decisions que corresponguin segons quin sigui el cas, en funció de la seva organització, de les característiques de cada equipament, del volum d'equipaments i de la capacitat del mateix ens local.

02

Quines són les competències locals durant el tancament dels centres?

Segons estableix el RD 463/2020, que declara l'estat d'alarma⁽¹⁾:

[...] Artículo 6. Gestión ordinaria de los servicios.

Cada Administración conservará las competencias que le otorga la legislación vigente en la gestión ordinaria de sus servicios para adoptar las medidas que estime necesarias en el marco de las órdenes directas de la autoridad competente a los efectos del estado de alarma y sin perjuicio de lo establecido en los artículos 4 y 5.

[...] Artículo 9. Medidas de contención en el ámbito educativo y de la formación.

1. Se suspende la actividad educativa presencial en todos los centros y etapas, ciclos, grados, cursos y niveles de enseñanza contemplados en el artículo 3 de la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación, incluida la enseñanza universitaria, así como cualesquiera otras actividades educativas o de formación impartidas en otros centros públicos o privados.
2. Durante el período de suspensión se mantendrán las actividades educativas a través de las modalidades a distancia y on line, siempre que resulte posible.

Cal entendre que se suspèn l'activitat educativa, però no necessàriament la resta d'activitats, com són les de direcció, administratives i de manteniment, alhora que es mantenen les competències de cada administració en les àrees respectives.

Quant als serveis esmentats, el RDL 10/2020, sobre el permís retribuït, determina⁽²⁾:

Disposició adicional primera. Empleados públicos.

El Ministerio de Política Territorial y Función Pública y los competentes en las comunidades autónomas y entidades locales quedan habilitados para dictar las instrucciones y resoluciones que sean necesarias para regular la prestación de servicios de los empleados públicos incluidos en el ámbito de aplicación del Real Decreto Legislativo 5/2015, de 30 de octubre, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley del Estatuto Básico del Empleado Público, con el objeto de mantener el funcionamiento de los servicios públicos que se consideren esenciales.

[...] Disposición adicional quinta. Personal de empresas adjudicatarias de contratos del sector público.

El permiso retribuido recuperable regulado en este real decreto-ley no resultará de aplicación a las personas trabajadoras de las empresas adjudicatarias de contratos de obras, servicios y suministros del sector público que sean indispensables para el mantenimiento y seguridad de los edificios y la adecuada prestación de los servicios públicos, incluida la prestación de los mismos de forma no presencial, todo ello sin perjuicio de lo establecido en el artículo 34 del Real Decreto-ley 8/2020, de 17 de marzo, de medidas urgentes extraordinarias para hacer frente al impacto económico y social del COVID-19.

Per tant, en primer lloc, cada administració ha de decidir quins empleats continuen prestant els serveis locals i en quines condicions.

Cal entendre també que, si el personal de les empreses concessionàries ha de continuar prestant els serveis de manteniment que es considerin necessaris, no sembla que hi hagi cap impediment perquè l'ens local determini la necessitat que les seves brigades desenvolupin el servei de manteniment dels centres educatius, encara que estiguin tancats.

En aquest aspecte, cal recordar el que s'estableix a la Llei de bases del règim local⁽³⁾:

Artículo 124. El Alcalde.

[...] 4. En particular, corresponde al Alcalde el ejercicio de las siguientes funciones:

[...] h) Adoptar las medidas necesarias y adecuadas en casos de extraordinaria y urgente necesidad, dando cuenta inmediata al Pleno.

De la mateixa manera, el TR de la Llei municipal i de règim local de Catalunya⁽⁴⁾:

Article 53. Alcalde o alcaldessa

53.1. L'alcalde o alcaldessa és el president o presidenta de la corporació i té, en tot cas, les atribucions següents:

[...] m) Adoptar personalment i sota la seva responsabilitat, en el cas de catàstrofe o d'infortunis públics o de greu perill d'aquests, les mesures necessàries i adequades, i donar-ne compte immediat al ple.

Pel que fa al futur immediat, l'Ordre EFP/365/202⁽⁵⁾ ha establert altres directrius d'àmbit ministerial, si bé caldrà que les concreti el Departament d'Educació:

Anexo II

[...] 2.c) Las Administraciones educativas organizarán o apoyarán la realización de actividades de refuerzo en el periodo estival, en formas diversas y combinadas con actividades lúdicas, que pueden estar promovidas por otras administraciones u organizaciones, contando con el concurso del voluntariado y en contacto con los centros educativos y sus docentes.

3. Adaptar la actividad lectiva a las circunstancias.

a) Las actividades lectivas que se desarrollen durante el tercer trimestre del curso 2019-2020 deberán combinar de manera integrada las actividades a distancia y las presenciales que pudieran llevarse a cabo, según evolucione la situación sanitaria.

Així doncs, es pot concloure que el manteniment dels centres educatius és necessari per garantir-ne una conservació correcta i perquè estiguin a punt per reobrir tan bon punt les autoritats educatives i sanitàries ho considerin oportú.

03

Quin manteniment cal fer amb funcionament latent de les instal·lacions?

Per als casos en què es disposi dels mitjans necessaris i suficients per fer un seguiment i control setmanals dels equips, es proposa un règim de funcionament mínim o latent i un seguit d'accions, tenint en compte la seva disponibilitat en el moment de la reobertura.

La finalitat és proporcionar als responsables municipals un protocol bàsic de referència per identificar les tasques imprescindibles per mantenir el funcionament latent —de mínims— de les instal·lacions tècniques i dels edificis, tant als espais docents com als espais complementaris.

Recordem que les tasques que es presenten tenen un caràcter de recomanació i/o proposta, que cal adaptar a cada equipament concret.

L'objectiu general d'aquest protocol és efectuar les operacions necessàries i suficients que permetin reduir al mínim les operacions de manteniment i els consums energètics, així com preservar la conservació dels elements de l'edifici durant el temps que estigui tancat, per minimitzar-ne el deteriorament i facilitar-ne la futura posada en servei.

Aquestes operacions les ha de dur a terme personal de manteniment que conegui el centre, per verificar-ne l'estat i fer els tancaments corresponents. Es proposa fer rondes d'inspecció setmanals i estendre acta d'aquestes operacions per fer-ne un seguiment posterior. Caldria acompanyar-ho de fotografies de tots els espais i equips.

Pel que fa al personal, es proposa que faci aquestes tasques un únic operari (mínim), dotat dels equips de protecció individual (EPI) que corresponguin per protegir-se de la SARS-CoV-2.⁽⁶⁾

3.1. Fitxa de manteniment setmanal

LLOC O NOM DEL CENTRE

DIA

ORDRE D'OPERACIÓ

S/N/O o Anotació numèrica

0 OPERACIONS PRÈVIES (A REALITZAR NOMÉS UNA VEGADA)

Tancar tots els equips de climatització (radiadors, fan coils, climatitzadors, splits,...) i les bombes de primari de calor corresponents.

1 PERÍMETRE EXTERIOR DEL CENTRE

Comprovar que no hi ha hagut actes de vandalisme / intrusió

2 PATI I PISTA POLIESPORTIVA

Comprovar estat del paviment esportiu
Comprovar que no hi hagi obturacions a les canals de drenatge

3 POLIESPORTIU I SALES POLIVALENTS

Ventilar, si pot ser de manera natural, afavorint la ventilació creuada
Comprovar estat del paviment esportiu
Comprovar que no hi ha goteres o desperfectes a la coberta
Revisar que no hi hagi pèrdues d'aigua en dutxes i piques dels vestidors
Obrir totes les dutxes de cada vestidor per evitar estancament perllongat d'aigua a les canonades.
Obrir les aixetes de les totes piques d'aigua per vestidor per la mateixa raó que punt anterior

4 CONTROL D'ACCÉS

Comprovar correcte funcionament de la central de protecció a la intrusió
Comprovar correcte funcionament de la central de protecció i contraincendis

5 ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ

Ventilar, si pot ser de manera natural, afavorint la ventilació creuada
Verificar el funcionament de servidors informàtics i telecomunicacions
Verificar el tancament dels equips informàtics, impressió, telecomunicacions fora de servei

6 AULES I ESPAIS DOCENTS

Ventilar, si pot ser de manera natural, afavorint la ventilació creuada
Revisar que no hi hagi pèrdues d'aigua en piques i WC en aules d'infantil
Obrir totes les aixetes i fluxors per evitar estancament perllongat d'aigua a les canonades.

7 CUINA I MENJADOR

Ventilar, si pot ser de manera natural, afavorint la ventilació creuada
Comprovar funcionament i temperatura dels equips de refrigeració en servei
Comprovar desconnexió i obertura per a ventilació dels equips de refrigeració fora de servei
Comprovar que no hi hagi fuites de gas (olor)
Revisar que no hi hagi pèrdues d'aigua
Obrir totes les aixetes i fluxors per evitar estancament perllongat d'aigua a les canonades.
Comprovar espais de magatzem, restes de productes, condicions higièniques

8 SERVEIS, VESTIDORS I ESPAIS COMUNS

Ventilar, si pot ser de manera natural, afavorint la ventilació creuada
Revisar que no hi hagi pèrdues d'aigua en dutxes i piques
Obrir totes les dutxes de cada vestidor per evitar estancament perllongat d'aigua a les canonades.
Obrir les aixetes de les totes piques d'aigua per vestidor per la mateixa raó que punt anterior

9 SALA CALDERES I ACUMULADORS

Valors de referència

Comprovar que no hi hagi fuites de combustible (taques gasoil al terra/olor de gas)
Comprovar funcionament caldera 1 i anotar-ne la temperatura
Comprovar funcionament caldera 2 i anotar-ne la temperatura
Pressió circuit primari caldera/es
Pressió aspiració bombes del circuit primari plaques solars
Acumuladors d'aigua calenta sanitària
Anotar en el full de registre la temperatura de l'acumulador final
Temperatura de l'acumulador solar
Temperatura del circuit de retorn de les dutxes
Comprovar que no s'envia calor a través del retorn a l'escomesa d'aigua freda
Comprovar el sistema de protecció contra la corrosió
Realitzar la purga de fons durant uns 10 seg i anotar en full de registre

80 °C
80 °C
1,5 - 2 bars
> 0,8 bars

≥ 60 °C
≥ 50 °C

Observacions

Nom, NIF i signatura

Amb aquesta acta es deixa constància de la revisió realitzada observant el següent:

Persona que ha fet la ronda

04

Quin manteniment cal fer davant el tancament total del centre i dels equips?

Per als casos en què no es disposi de mitjans humans i/o materials per fer un seguiment i un control mínims dels equips, es proposa el tancament i es concreten les accions per dur-lo a terme, tenint en compte que s'haurà de posar en marxa per a la reobertura.

La finalitat és, en aquest cas, tenir un protocol bàsic de referència per identificar les tasques imprescindibles de verificació i tancament de les instal·lacions tècniques i dels edificis, mitjançant les operacions necessàries i suficients que permetin evitar que els equipaments requereixin cap inspecció i/o presència de personal de manteniment durant el temps que estiguin tancats, minimitzar-ne el deteriorament i facilitar-ne la futura posada en servei.

Aquestes operacions les ha de dur a terme personal de manteniment que conegui els equipaments, per verificar-ne l'estat i fer els tancaments corresponents. Es proposa fer una ronda d'inspecció i tancament i estendre acta d'aquestes operacions per fer-ne un seguiment posterior. Caldria acompanyar-ho de fotografies de tots els espais i equips.

Pel que fa al personal i la seguretat, són vàlides les recomanacions de l'apartat anterior.

Recomanacions generals:

- **Inspeccioneu visualment tots els espais.**
- **Buideu els circuits d'aigua: reg, acumuladors...**
- **Desconnecteu els equips de bombeig, climatització i enllumenat dels espais docents i administratius del sistema elèctric i/o de combustible.**
- **Tanqueu els circuits elèctrics d'enllumenat i/o climatització.**
- **Tanqueu els espais humits i garantiu-ne prèviament una mínima ventilació.**
- **Tanqueu el recinte.**

4.1. Fitxa de tancament

LLOC O NOM DEL CENTRE	DIA
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<small>CATEGORIA D'INSTAL·LACIÓ</small>	<small>SINCRONITZACIÓ</small>
1 PERÍMETRE EXTERIOR DEL CENTRE	
Comprovar que no hi ha hagut actes de vandalisme / intrusió	☐
2 PATI I PISTA POLIESPORTIVA	
Comprovar estat del paviment esportiu	☐
Comprovar que no hi hagi obturacions a les canals de drenatge	☐
3 POLIESPORTIU I SALES POLIVALENTS	
Ventilar, si pot ser de manera natural, afavorint la ventilació creuada	☐
Comprovar estat del paviment esportiu	☐
Comprovar que no hi ha goteres o desperfectes a la coberta	☐
Revisar que no hi hagi pèrdues d'aigua en dutxes i piques dels vestidors	☐
Obrir totes les aixetes per buidar canonades d'aigua (amb clau de pas general tancada)	☐
Retirar carnxos de les dutxes	☐
4 CONTROL D'ACCÉS	
Comprovar correcte funcionament de la central de protecció a la intrusió	☐
Comprovar correcte funcionament de la central de protecció i contraincendis	☐
5 ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ	
Ventilar, si pot ser de manera natural, afavorint la ventilació creuada	☐
Verificar el funcionament de servidors informàtics i telecomunicacions	☐
Verificar el tancament dels equips informàtics, impressió, telecomunicacions	☐
6 AULES I ESPAIS DOCENTS	
Ventilar, si pot ser de manera natural, afavorint la ventilació creuada	☐
Revisar que no hi hagi pèrdues d'aigua en piques i WC en aules d'infantil	☐
Obrir totes les aixetes per buidar canonades d'aigua (amb clau de pas general tancada)	☐
7 CUINA I MENJADOR	
Ventilar, si pot ser de manera natural, afavorint la ventilació creuada	☐
Comprovar funcionament i temperatura dels equips de refrigeració en servei	☐
Comprovar desconexió i obertura per a ventilació dels equips de refrigeració fora de servei	☐
Comprovar que no hi hagi fuites de gas (olor)	☐
Tancar clau de pas a l'entrada del gas	☐
Revisar que no hi hagi pèrdues d'aigua	☐
Obrir totes les aixetes per buidar canonades d'aigua (amb clau de pas general tancada)	☐
Comprovar espais de magatzem, restes de productes, condicions higièniques	☐
8 SERVEIS, VESTIDORS I ESPAIS COMUNS	
Ventilar, si pot ser de manera natural, afavorint la ventilació creuada	☐
Revisar que no hi hagi pèrdues d'aigua en dutxes i piques	☐
Obrir totes les aixetes per buidar canonades d'aigua (amb clau de pas general tancada)	☐
Retirar carnxos de les dutxes	☐
9 SALA CALDERES I ACUMULADORS	Valors de referència
Comprovar que no hi hagi fuites de combustible (taques pasoil al terra/olor de pas)	☐
Comprovar funcionament caldera 1 i anotar-ne la temperatura	80 °C
Comprovar funcionament caldera 2 i anotar-ne la temperatura	80 °C
Pressió circuit primari calderes abans de parar-les	1,5 - 2 bars
Parar les calderes, tancar claus de pas de combustible i desconectar sistema de control de funcionament	☐
Pressió a l'aspiració de les bombes del primari solar	> 0,8 bars
Acumuladors d'aigua calenta sanitària	☐
Anotar en el full de registre la temperatura de l'acumulador final	≥ 80 °C
Temperatura de l'acumulador solar	☐
Temperatura del circuit de retorn de les dutxes	≥ 50 °C
Comprovar el sistema de protecció contra la corrosió	☐
Buidar totalment els acumuladors deixant-los amb la boca-home oberta per tal que quedin el més secs possible	☐
Si hi ha escaifadors/acumuladors elèctrics, desendollar-los	☐
10 INSTAL·LACIÓ CAPTACIÓ ENERGIA SOLAR TÈRMICA	
Anotar temperatura acumulador solar	☐
Buidat dels circuits o cobriment dels captadors amb lones, ben fixades perquè no volin amb el vent	☐
Desconectar totes les bombes de recirculació d'aigua	☐
11 INSTAL·LACIÓ GAS / GASOIL	
Tancar clau de pas a l'entrada del gas o a la sortida del dipòsit de gasoil	☐
12 INSTAL·LACIÓ AIGUA	
Buidar circuit de retorn d'ACS vestidors i serveis	☐
Tancar clau de pas general	☐
13 INSTAL·LACIÓ ELECTRICITAT	
Desconectar tots els circuits de la caixa general de protecció, excepte els que alimentin els sistemes de seguretat contra la intrusió, incendi i l'enllumenat d'emergència, o equips frigorífics de cuina que hagin de quedar en servei	☐
14 ESPAIS EN GENERAL	
Tancar totes les finestres un cop s'hagi ventilat	☐
Deixar tots els espais tancats amb clau, si donen a l'exterior	☐
☐ Es marquen en groc les actuacions de buidatge de circuits, desconexió de sistemes i tancament de claus	
Observacions	Nom, NIF i signatura
Amb aquesta acta es deixa constància de la revisió realitzada observant el següent:	Persona que ha fet la ronda
<input type="text"/>	<input type="text"/>

05

Quin manteniment cal fer a les instal·lacions esportives escolars? Què cal fer davant el tancament total del centre i dels equips?

Pel que fa als equipaments esportius que formin part del recinte escolar, es recomana consultar el Manual bàsic d'actuació per a les instal·lacions esportives municipals en període d'adopció de mesures per a la prevenció i control de la infecció SARS-CoV-2 (COVID-19), editat per la Gerència de Serveis d'Esports de la Diputació de Barcelona.⁽⁷⁾

06

Referències

-
- (1)** **Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo, por el que se declara el estado de alarma para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19**
<https://www.boe.es/eli/es/rd/2020/03/14/463/con>
-
- (2)** **Real Decreto-ley 10/2020, de 29 de marzo, por el que se regula un permiso retribuido recuperable para las personas trabajadoras por cuenta ajena que no presten servicios esenciales, con el fin de reducir la movilidad de la población en el contexto de la lucha contra el COVID-19.**
<https://www.boe.es/eli/es/rdl/2020/03/29/10/con>
-
- (3)** **Ley 7/1985, de 2 de abril, Reguladora de las Bases del Régimen Local**
<https://www.boe.es/eli/es/l/1985/04/02/7/con>
-
- (4)** **Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.**
<https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/dlg/2003/04/28/2>
-
- (5)** **Orden EFP/365/2020, de 22 de abril, por la que se establecen el marco y las directrices de actuación para el tercer trimestre del curso 2019-2020 y el inicio del curso 2020-2021, ante la situación de crisis ocasionada por el COVID-19.**
https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2020-4609

(6)

https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/documentos/Procedimiento_servicios_prevenccion_riesgos_laborales_COVID-19.pdf

(7)

<https://www.diba.cat/es/web/esports/redaccio-recomanacions-manteniment-installacions-esportives>

Aquest document recull informacions i observacions sobre el transcurs d'esdeveniments generats per la crisi sanitària de la pandèmia COVID-19 i el seu impacte sobre les polítiques i els serveis locals d'educació. Les qüestions a tractar se seleccionen a partir dels aspectes, les problemàtiques i les preguntes més freqüents que arriben a coneixement de la Gerència de Serveis d'Educació.

El propòsit és posar a l'abast del sector educatiu local claus d'interpretació de l'actualitat amb les reserves necessàries que cal establir quan es disposa de poc marge entre els fets, les conclusions i els aprenentatges.

Coordinació:

Servei de Suport Municipal, Gerència de Serveis d'Educació

Continguts:

Martin Rivadulla, arquitecte

**Diputació
Barcelona**

Àrea d'Educació,
Esports i Joventut

Servei de Suport Municipal

Gerència de Serveis d'Educació

Recinte Mundet. Edifici Migjorn

Passeig de la Vall d'Hebron, 171

08035 Barcelona

Tel. 934 022 263 · Fax 934 022 486

gsed.educacio@diba.cat

www.diba.cat